

ULKOMAAT

Entinen kansleri Schröder puolusti Putinia Helsingissä

► ”Putinin tehtävä oli palauttaa valtio oikealle paikalleen”

Kaija Virta
HELSINGIN SANOMAT

Saksan entinen liittokansleri **Gerhard Schröder** pitää edelleen kiinni muutaman vuoden takaisesta väitteestään, jonka mukaan **Vladimir Putin** on kunnon demokraatti. ”En ole muuttanut luonnehdintaani Venäjän presidentistä enkä ota sanojani takaisin”, sanoi Schröder maanantaina lehdistötilaisuudessa Helsingissä.

Hän ei perääntynyt myöskään Viroa näkökannastaan lausunnostaan, jonka mukaan neuvostoaikaisen sotilaspatsojen siirtäminen pois Tallinnan keskustasta oli ”mautonta ja epäkunnioittavaa”. ”Patsashan esittäjä kaatuneita tovereitaan surevaa sotilasta”,

Schröder sanoi Helsingissä. ”Historiaa tunteva tietää, että nämä sotilaat kaatuivat saksalaisesta fasismista vapautuneissa taisteluissa. Siksi minulla on oma näkemysni [Virossa] tehdyistä toimista.” Viron pääministeri **Andrus Ansip** perui Schröderin 27. huhtikuuta esittämän arvostelun jälkeen tälle viikolle sovitun tapaamisen Tallinnassa, muodollisesti aikapulaan vedoten.

Schröder kertoi ”ymmärtävänsä aikataulusyitä”, koska hän ei enää ole valtiojohtaja. Helsingissä Schröder kävi edistämässä Itämeren kaasuputkihanketta. Hän on putkea rakentavan venäläis-saksalaisen Nord Stream -yhtiön puheenjohtaja.

Gerhard Schröder

Vieli kanslerina ollessaan Schröder kohahdutti tv-katsojia marraskuussa 2004, kun haastattelija kysyi, pitääkö hän Putinia ”mallikelpoisena demokraattina”. ”Kyllä, uskon vakaasti että hän on sitä”,

sosiaalidemokraattinen kansleri sanoi tuolloin. Nyt Schröder perusteli näkemystään historialla. Hän muistutti, ettei Venäjällä pitkän tsaarinvallan ja kommunismin vuoksi ollut kokemuksia demokraatiasta. **Boris Jeltsinin** kaudella Venäjä oli Schröderin mukaan ”avoin yhteiskunta, mutta valtio alkoi hajota”. Esielmöidessään saksalais-suomalaisen kauppakamarin vuosikokouksessa Schröder jopa vihjasi, että ydinasevalta Venäjältä olisi go-luvulla voinut tulla *failed state*, romahtanut valtio, karmeen seurauksin myös Euroopalle.

”Demokratia on mahdotonta ilman toimivia valtionrakenteita”, Schröder sanoi lehdistötilaisuudessaan. ”Siksi Putinin tehtävä oli palauttaa valtio oikealle paikalleen kansalaisten ja investointien turvallisuuden takajana.” Venäjällä on kiistatta tehty myös virheitä, Schröder myön-

si, mutta kehui Putinin saavutuksia: Venäjä on ohjattu niin taloudellisesti kuin sisä- ja ulkopoliittisissa ”vakauden ja luotettavuuden tielle”, valtio on jälleen pystyssä ja ”oikeusvaltiota on alettu rakentaa”.

Schröder piti ”vääranä ja jopa vaarallisena” näkemystä, jonka mukaan Venäjään olisi syytä ottaa etäisyyttä tai jopa katsoa se vastustajaksi. Hänen mielestään varsinkin Suomi ja Saksa ovat suorastaan velvollisia jatkamaan ”Urho Kekkosen ja Willy Brandtin idänpolitiikkaa” ja rakentamaan Venäjän ja EU:n välille ”mahdollisimman läheiset ja luottamukselliset suhteet”.

Venäjältä Saksan suunnittelun Itämeren kaasuputken tukeminen on Schröderin mukaan jokaisen EU-maan velvollisuus, koska EU:n huippukoukous ja europarlamentti viimeksi vuonna 2006 vahvistivat sen Euroopan kannalta tärkeiksi hankkeiksi.

Saksan presidentti hylkäsi RAF-terroristin armonanomuksen

► Konservatiivit painostivat presidenttiä ankarasti

Ilkka Ahtiainen
HELSINGIN SANOMAT

BERLIINI. Saksan liittopresidentti **Horst Köhler** on hylännyt entisen RAF-terroristin **Christian Klarin** armonanomuksen.

Maanantaina julkistettu päätös tarkoittaa, että Klar pysyy vankilassa ainakin vähimmäisrangaistuksensa loppuun alkuvuoteen 2009 asti. 54-vuotias Klar tuomittiin aikanaan muun muassa yhdeksästä murhasta, ja hän on kärsinyt tuomioitaan vuodesta 1983.

Moninkertaiset murhatuomiot juontavat RAF:n jäsenten vaitiolovelasta. Suurin osa ryhmän tekemistä murhistä on

yhä selvittämättä siinä mielessä, ettei tiedetä, kuka on ampu-nut kuolettavat laukaukset. Köhlerin päätös ei sisältänyt perusteluja, mutta siinä viitattiin keskusteluihin oikeusministeriön, liittovaltion syyttäjän ja muun muassa vankienhoidon viranomaisten kanssa. Köhler tapasi myös murhattujen omaisia sekä viime lauuantaina Klarin itsensä.

Klarin edustama RAF eli Punainen armeijakunta jahtasi 1970-80-luvulla Saksan yhteiskuntaelämän johtohenkilöitä tavoitteenaan kumota yhteiskuntajärjestys. Järjestön iskuissa ja sieppauksissa kuoli noin 30 ihmistä. Saman verran terroristeja sai surmansa. Klarin armonanomus ja RAF:n yhden entisen johtohahmon **Brigitte Mohnhauptin** taannoinen vapautuminen ovat nostattaneet Saksassa kiivaan poliittisen keskustelun.

Konservatiivipiirit ovat vastustaneet ”armon antamista ar-

mottomille”. Bajerin kristillisdemokraattinen puolue CSU meni niin pitkälle, että se ilmoitti vetävänsä tukensa Köhlerin uudelleenvalinnalta, jos tämä hyväksyy Klarin armonanomuksen.

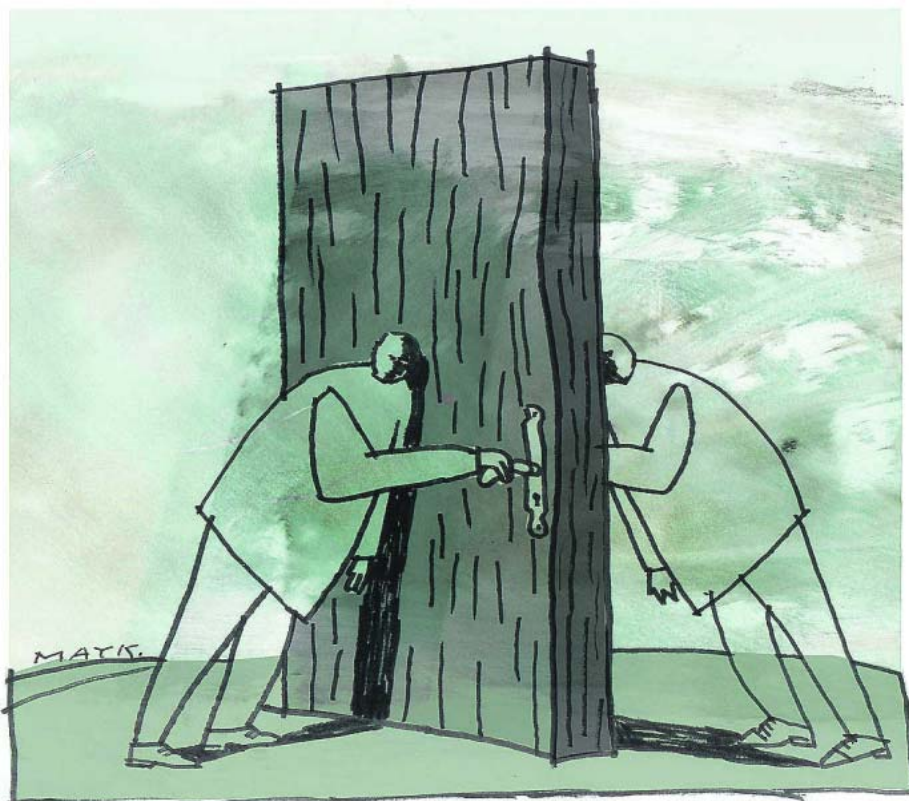
Vasemmistolainen Tageszeitung-lehti puolestaan tulkitsi, etteivät ”konservatiivit aio antaa armoa Köhlerille”.

Viikonvaihteessa myös liittokansleri **Angela Merkel** joutui puuttamaan asiaan. Hän kehotti poliitikkoja kunnioittamaan Köhlerin riippumatonta asemaa.

Liittopresidentti on muodollinen valtionpäämies, jolla on armahdusoikeus rangaistuksiin, jotka ovat tulleet liittovaltiosta vastaan tehdystä rikoksesta. Muissa tapauksissa armahdusoikeus on osavaltioilla. Köhler ilmoitti maanantaina hylkäävänsä myös toisen entisen vasemmistoterroristin, 50-vuotiaan **Birgit Hogefeldin** armonanomuksen.

Naapurissa on huonot ilmat

► Tutkijat ennustavat Venäjälle etujensuojelun diktatuuria

Kun Venäjä käyttäytyy hätkähdyttävästi, kuten nyt Viron suhteen, Venäjän-selittäjille on kysyntää. Vastauksia heillä onkin, mutta ei yhtä tai kahta. He sirottelevat sirpaleita, joista joutuu itse yhdistelemään kuvan, eikä se välttämättä pysy koossa tästä päivästä huomiseen.

Wienissä viime kuun lopulla järjestetyssä asiantuntijoiden ja poliitikkojen Eurooppa-Venäjä-keskustelussa jotkut olivat vielä yllättävän toiveikkaita.

Venäjän poliittiset rakenteet ovat vakautuneet **Vladimir Putinin** tultua valtaan ja demokratia kehittyvä siellä eteenpäin, väitti Itävallan sosiaalidemokraattinen liittokansleri **Alfred Gusenbauer**. Venäjän kasvanut itsetunto ei hänen mielestään ole EU-yhteistyön kannalta ongelma, päinvastoin. Venäjä on ollut EU-maille mitä luotettavin energiakumppani jo 20 vuotta, kiitti EU:n komission energiaosaston johtaja **Christian Cleutinx**. Hän antoi neuvon: ”Venäjän arvosteleminen on hyväksi, Venäjän syytely ei.”

Uusi itsetunto pulppuili Wienissä joidenkin venäläis-keskustelijoiden replikeissa. Usein se ei ollut kaukana peitetystä alemmuudentunnona. Kun kerran Romania ja Bul-

garia on otettu EU:n jäseniksi, venäläiset ajattelevat, ettei heillä ole mitään syytä kiirehtiä maiseen kerhoon, pikitteli kansanedustaja **Aleksandr Fomenko**.

Älkää kohdelko Venäjää kuin naapurin murrosikäistä, varoittoi toinen duuman jäsen, **Vladimir Židkih**. ”Minäkin katsoin oman etuni kannalta parhaaksi lakata tappelemasta pikkuväljen kanssa, kun hän täytti 17.”

Kolmas kansanedustaja, **Vladimir Medinski**, kiisti läntisten tahojen kyvyn arvioida Venäjän poliittisten rakenteiden laatua, koska Venäjä on pelkäänsä maantieteellisesti ja ilmasto-oloiltaan niin suuri, vaihteleva ja erikoislaatuinen.

Salin takariveillä Medinskin puheenvuoro viritti venäläiskielistä hihittelevää kuiskintaa: ”Että miksei Venäjällä ole demokratia? Kas kun ilmat ovat meillä niin huonot...”

Painavinta antia Wienissä olivat venäläistutkijoiden ennusteet lähiaikojen kehityksestä.

Itävaltalaisen **Alpbach-foorum**in ja puolalaisen **Idäntutkimuskeskuksen** järjestämään keskusteluun oli tilattu Venäjän nykytilasta laaja selvitys, jonka esitteli moskovalainen Nykypoliittikan tutkimuskeskuksen johtaja **Konstantin Simonov**. Selvityksen mukaan Venäjän poliittinen ja tuudel-

linen eliitti keskittyi jo viime vuonna täysin Putinin seuraajakysymykseen, ja näkökulman kaventuminen vain pahenee tänä vuonna. Todellisia yhteiskunnallisia uudistuksia ei tässä tilanteessa panna alulle, vaan Venäjän on vallannut kouristuksenomainen tarve pitää yllä vakautta, Simonov kuvali.

Putinin lähipiiriin kaksi leiriä, kova ja mallittainen, kyrräilevät toisiaan ja pelkäävät, että vastaleiri valtaisi päästessään kahmii talouden ja politiikan avainasemat ja puhdistaa hävineen leirin edustajat huipuvoiroista.

Leirin kilpailu voi edetä joko sovittelevasti, kuten Putin

toivoo, tai yhteenotoilla, jolloin mahdollista on jopa poliittisiksi murhiksi äityvä väkivalta, Simonovin raportti arvelee.

Putinin seuraajaksi raportti ennustaa suhteellisen heikkoa kevyen sarjan hahmoa, joka istuu virassaan vain yhden kauden samalla kun Putin tavalla tai toisella pysyy Venäjän vaikutusvaltaisimpana johtajana.

Osaksi lännestä rahoitettu Indem-säätiön johtaja **Georgi Satarov**, entinen **Boris Jeltsinin** avustaja, ajankohdaksi Wienin foorumia varten tutkimuslaitoksensa pari vuotta sitten laatiman ennusteen Venäjän suunnasta vuoteen 2008.

Viime vuosien kehityksen valossa vallankäytön tyyliksi tuskin muotoutuu veltto päätämättömyys mutta ei myöskään kovakätinen uudenaikaistaminen **Augusto Pinochetin** Chilen tapaan, Satarov päätelee.

Todennäköisimmin Venäjällä hänen mukaansa toteutuu *ohranajaa diktatura*, (etujen) suojelun diktatuuri.

Se tarkoittaa, että vallanpitäjät koventavat otteitaan suojel-lakseen valtaansa kilpailijoilta. Venäjän uudenaikaistaminen etenee vain jäljittelyä ja varastamisen tietä. Presidentiksi nostetaan voimalinjan mies, ja myös pääministeriksi vaihdetaan piakkoin saman leirin edustaja.

Minkä nuonne näitä ennustuksia kuunnelleelle eurooppalaisleisille antoi venäläinen oppositiopoliitikko **Irina Hakamada**?

”Älkää pelätkö Venäjää. Älkää eristäkö Venäjää.”

Helppoa siitä ei tule. Kun naapurissa on huonot ilmat, ei ole meilläkään pilvetöntä. Kaija Virta

Puola sallimassa kommunismin muistomerkkien poistamisen

VARSOVA. Puola sanoi maanantaina valmistelewansa lakia, joka antaa paikallisten viranomaisten poistaa ”kommunistista diktatuuria ylistäviä” muistomerkkejä mutta sallii neuvostotilaita kunnioittavat muistomerkit.

Kulttuuriministeri **Kazimierz Ujazdowski** sanoi, että laki ei liity Venäjän ja Viron kiistaan neuvostomuuistomerkeistä, vaan siitä on valmisteltu jo kuukausia.

Viranomaiset saavat poistaa ”rärkeällä tavalla” kommunistihallintoa kunnioittavat muistomerkit, jotka loukkaavat puolalaisten kansallisyhteisyyttä.

Venäläisissä uutisissa on seurattu Puolan lakihanketta. AP-HS

Kuningas Herodeksen hauta löytyi

JERUSALEM. Kuningas Herodeksen hauta on löydetty Jerusalemin eteläpuolelta kukkulalta. Jerusalemin heprealainen yliopisto ilmoitti maanantaina.

Herodes rakensi aikoinaan palatsin Herodium-nimiselle kukkulalle 12 kilometrin päässä Jerusalemistä.

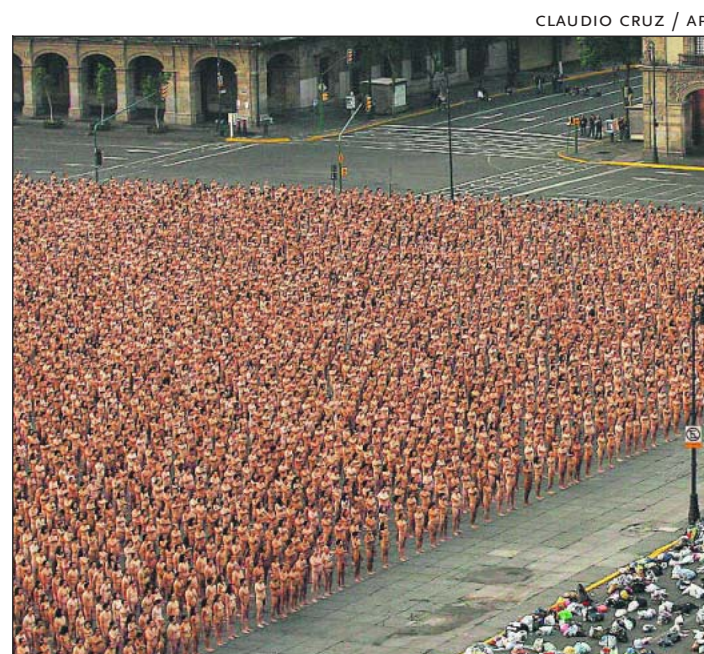
Herodes hallitsi Palestiinaa Rooman valtakunnan aikaan vuosina 37-4 eaa. Matteuksen evankeliumin mukaan Jeesus syntyi Herodeksen aikana. Herodes määräsi poikalapset surmattaviksi, koska hän pelkäsi ”juutalaisten kuninkaan” syrjäyttävän hänet. Reuters

MAAILMAN IHMISIÄ

Valokuvaaja Tunick teki nakuliuennätyksen

► Yli 18 000 ihmistä riisui vaatteensa Meksicon Zocalo-torilla valokuvaaja **Spencer Tunickin** tähän asti suurimmassa alastonkuvausprojektissa. Brooklyniläinen taiteilija on tullut kuuluisaksi kuvistaan, joissa tuhannet alastomat ihmiset poseraavat julkisilla paikoilla. Suomessa parituhatta alastonta kokoontui kuvaan Helsingin keskustassa 2002. Missään aiemmin ihmisiä ei kuitenkaan ole tullut paikalle yhtä paljon kuin Meksikossa. Seisovat, sikiöasentoon käpristyneet ja maassa makaavat muodostivat alastomien meren varhain aamulla sunnuntaina. Tunick otti kuviaan parvekkeilta ja nostokurjesta.

”Tärkeää tässä on se, ettei kyse ole sinun tai jonkun muun kehosta, vaan siitä, että osallistutaan johonkin yhdessä, yhteisönä”, selitti 25-vuotias insinööri **Oscar Roman**

Tuhannet alastomat seisovat valokuvattavana Meksicon Zocalo-torilla sunnuntaina.

Munoz, joka oli saapunut paikalle.

Tunickin ensimmäisessä kuvassa mallit seisovat tehden kunniaa Meksikon lipulle, toisessa ihmiset makasivat

maassa muodostaen ”ihmislaakan” pyörätuolissa istuvan alastoman miehen ympärille. Oosten välillä alaston joukko puhkesi laulamaan meksikolaisia kansanlauluja. AP

Ihmissyöjähissin saaliiksi

► Kaksi nuorta norjalaista ryhtyi rikkoman rautatieaseman hissiä Lillestromissa ja jätti huomiotta, että he olivat hissiä itse.

Hissi lukitsi ovensa ja piti nuoret ilkivalvan tekijät sisällä, kunnes poliisi tuli. ”Ilkivalta on aina ikävää, mutta monet näkevät tässä huvittavan puolen”, sanoi rautateiden tiedottaja **Ellen Svendsvoll**. ”Saivat ansionsa mukaan.”

Nuoret miehet menivät hissiin ja alkoivat potkia sen ovia.

Hissi lukkiutui. Turvamiehet koettivat avata ovia, jotka juuttuivat siitä vain tiukempaan. Poliisi ja palokunta kutsuttiin apuun.

”Sitä saattaa jäädä itse teosta kiinni”, sanoi Svendsvoll. ”En tiedä, mitä he ajattelivat. Tuskin paljoakaan.”

Rikkojille oli luvassa ainakin 10 000 euron lasku. AP

JUHLAVIIKKO!

7.-12.5. JOKA PÄIVÄ HUIPPU TARJOUKSIA!

Husqvarna Rider 13 C Ajoleikkuri • Takarunko-ohjaus • Huoltoasentoon käännyttävä leikkulaite • 12,5 hv 3890€ KAUPAN PÄÄLLE KAASUGRILLI Arvo 190€	Husqvarna LT 151 Ajoleikkuri • 15 hv • Isot pyörät • Ajovalot • Jyväke runko 1995€ TULEJA KOEAJA, SAAT YLLÄTYSLAHJAN!	Husqvarna LTH 151 Ajoleikkuri • Hydrostaattinen vaihteisto 2295€ PUSKULEVY + PERÄKÄRRY + BIOSARJA KAUPAN PÄÄLLE!	Husqvarna R 50SV Ruohonleikkuri • 5,5 hv • leikkuleveys 49 cm • kerävä/ bio/ taaksehietävä • itsevetävä 179€ NYTT: 395€
Husqvarna M48 Ruohonleikkuri • 4,5 hv • leikkuleveys 48 cm • alumiinivalurunko 159€ NYTT: 469€	Husqvarna 335RX Raivaussaha • Uudella X-torq moottoritekniikalla • 3 terävarustetta 535€	Huolto! Varaosat! Kuljetuspalvelu! Käyttöopastus!	

Koneliike OLENIUS

Luotettavaa konekauppaa yli 25 vuotta!

Maasälväntie 11, 00710 Helsinki, puh. (09) 387 1077
www.olenius.fi